

ชื่อเรื่อง การปรับต้นทุนค่าใช้จ่ายทางการศึกษาด้วยดัชนีแบบต่าง ๆ
เพื่อให้เกิดความเสมอภาคในการจัดสรรเงินเพื่อการศึกษา

แปลจาก **Using Cost and Need Adjustment to Improve the Measurement of School Finance Equity**

เขียนโดย Lauri Peternick and Becky A. Smerdon : *American Institutes for Research*
 William Fowler, Jr. : *National Center for Education Statistics*
 David H. Monk : *Cornell University*

แหล่งที่มา <http://nces.ed.gov/pubs98/dev97/98212j.html>

กว่า 30 ปีที่ผ่านมา ได้มีการเคลื่อนไหวไปทั่วประเทศสหรัฐอเมริกาที่จะปรับเปลี่ยนแหล่งการเงินเพื่อการศึกษา เนื่องจากประชาชนคิดว่าสภาพที่เป็นอยู่ไม่มีความเป็นธรรม โดยในปี 1968 McInnis V. Shapiro ได้ร้องเรียนไปยังศาล ให้ทำการทบทวนความถูกต้องของบทบัญญัติรัฐธรรมนูญเกี่ยวกับระบบการเงินเพื่อการศึกษาที่ขึ้นอยู่กับภาษีทรัพย์สินของท้องถิ่น โดยประเด็นสำคัญของการร้องเรียนคือ เงินที่ใช้จัดการศึกษาในแต่ละเขตการศึกษา (District) ที่ได้มาจากภาษีทรัพย์สินนั้น จะทำให้เขตการศึกษาที่เก็บภาษีได้มากมีเงินจัดสรรให้กับการศึกษามาก ในขณะที่เขตการศึกษาที่เก็บภาษีได้น้อยจะมีเงินจัดสรรให้กับการศึกษาน้อย ทำให้เกิดความแตกต่างระหว่างเขตการศึกษาและมลรัฐเป็นอันมาก จึงมีข้อถกเถียงว่า ความแตกต่างที่เกิดขึ้นนั้นขัดต่อหลักการของรัฐธรรมนูญของรัฐบาลกลางและมลรัฐในเรื่องความเสมอภาค เท่าเทียมกันหรือไม่

ปัญหาทางกฎหมายข้างต้นเป็นเรื่องที่กล่าวถึงกันอย่างแพร่หลายในสังคมอเมริกัน นอกจากนี้ก็มีความเคลื่อนไหวที่จะให้มีการวิเคราะห์ถึงความไม่เท่าเทียมของการเงินเพื่อการศึกษา รวมถึงการพัฒนาวิธีการวัดความเสมอภาคทางการเงินเพื่อการศึกษา ซึ่งในเรื่องนี้ Verstegen (1998) ได้แจกแจงวิธีการพัฒนาเพื่อให้เกิดความเสมอภาคไว้ 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. กำหนดความหมายให้ชัดเจนเกี่ยวกับระดับการศึกษาที่รัฐจะต้องจัดให้ประชาชนตามที่กำหนดในรัฐธรรมนูญ
2. ในการพิจารณาเกี่ยวกับความเสมอภาคนั้น ให้เน้นในเรื่องเพียงพอด้วย
3. การดำเนินงานให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญของแต่ละมลรัฐ
4. ให้ใช้เกณฑ์ตัวใหม่ในการวัดการดำเนินงานตามรัฐธรรมนูญ

บทความนี้เป็นการดำเนินการตามขั้นตอนที่ 4 คือการหาเกณฑ์ตัวใหม่สำหรับวัดความเสมอภาค โดยในส่วนแรกจะเป็นการทบทวนถึงวิธีการปรับค่าใช้จ่ายต่อนักเรียน 2 วิธี เพื่อให้การวัดความเสมอภาคมีความถูกต้องยิ่งขึ้น วิธีการปรับดังกล่าวได้แก่ การถ่วงน้ำหนักตามความต้องการของนักเรียนในกลุ่มต่าง ๆ (weighted pupil adjustments) และถ่วงน้ำหนักด้วยความแตกต่างของ

ดัชนีต้นทุนทางการศึกษาของแต่ละภูมิภาค (geographic cost of education indices) โดยในการปรับนั้น มีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยให้โรงเรียนสามารถจัดการศึกษาที่มีคุณภาพทัดเทียมกันให้แก่นักเรียนในแต่ละกลุ่มและภูมิภาคต่าง ๆ

การปรับต้นทุนค่าใช้จ่ายโดยการถ่วงน้ำหนักด้วยความต้องการที่แตกต่าง กันของนักเรียนกลุ่มต่าง ๆ (Weighted Pupil Adjustments)

จากการที่โรงเรียนแต่ละแห่งได้รับงบประมาณจากภาษีทรัพย์สินที่มีความแตกต่างกันในแต่ละเขตการศึกษา จึงส่งผลให้โรงเรียนชุมชนแต่ละแห่งมีความแตกต่างกันอย่างชัดเจน โดยความแตกต่างที่เกิดขึ้นมีได้มีเพียงอายุของนักเรียน สรีระทางร่างกาย หรือจิตใจ แต่ยักรวมถึงฐานะความได้เปรียบ-เสียเปรียบทางสังคม ฯลฯ ของเด็กด้วย ซึ่งรัฐบาลกลางก็ตระหนักถึงความแตกต่างที่เกิดขึ้นเป็นอย่างดี จึงได้จัดหาอาหาร และกองทุนสมทบสำหรับนักเรียนประเภทต่าง ๆ ทั้งที่เป็นนักเรียนที่มีปัญหาด้านภาษา หรือนักเรียนที่มีความต้องการเป็นพิเศษ ฯลฯ เพื่อให้เด็กเหล่านี้มีโอกาสทางการศึกษาที่ทัดเทียมกับนักเรียนอื่น ๆ ด้วยการให้ค่าถ่วงน้ำหนักในการคำนวณหาจำนวนเงินที่จะจัดสรรไปให้โรงเรียนต่างๆ เพิ่มขึ้น โดยนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษจะได้รับในอัตรา 1.2 หรือ 2.3 เท่าของนักเรียนปกติ ทั้งนี้ โดยมีหลักการเพื่อเพิ่มเติมส่วนที่ขาดให้กับนักเรียนเหล่านี้ เพื่อให้โรงเรียนมีงบประมาณเพียงพอที่จะจัดการศึกษาได้อย่างเหมาะสมกับเด็กต่อไป

จากการที่รัฐตระหนักถึงความต้องการและความจำเป็นที่ไม่เหมือนกันของเด็กแต่ละกลุ่ม จึงได้มีการประกาศใช้กฎหมายการศึกษาสำหรับเด็กด้อยโอกาส (Individual with Disabilities Education Act - IDEA) โดยในมาตรา 94-142 มีสาระให้รัฐจัดการศึกษาแก่เด็กด้อยโอกาสอย่างเหมาะสมโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย และมีการนำสารระดังกล่าวกว้ไปบัญญัติไว้ในกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาของเด็กพิการ (The Education of the Handicapped Act) ด้วย การมีสาระบัญญัติในเรื่องนี้ เท่ากับเป็นการยืนยันว่า โรงเรียนทุกโรงเรียนในเขตการศึกษาต่าง ๆ จะได้รับเงินอุดหนุนจากรัฐบาลกลางอย่างเหมาะสมในการจัดการศึกษาให้แก่เด็กด้อยโอกาส โดยแต่ละคนจะต้องมีแผนการศึกษา (Individual Education Plan) และได้รับบริการที่จำเป็นต่าง ๆ อย่างเหมาะสมด้วย

สำหรับการบริการที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาทิ เขตการศึกษา และองค์กรเอกชนจัดให้แก่เด็กที่มีความต้องการเป็นพิเศษบางกลุ่มที่ไม่ได้ระบุไว้ในกฎหมายการศึกษาสำหรับเด็กด้อยโอกาส (IDEA) เช่นเด็กกลุ่มเสี่ยง หรือเด็กที่มีข้อจำกัดเกี่ยวกับภาษาอังกฤษ ได้แก่ การจัดห้องเรียนเป็นพิเศษสำหรับเด็กเหล่านี้ (Self-contained room) การจัดห้องวิทยบริการ (Resource room) โรงเรียนประจำ (Residential school) หรือ การจัดให้เด็กเหล่านี้เรียนร่วมกับเด็กอื่น ๆ (main-stream) รวมถึงการจัดหาครูพิเศษ หรือวัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอนเฉพาะทาง และบริการอื่นๆ เพื่อสร้าง

เสริมประสบการณ์เฉพาะด้าน ซึ่งค่าใช้จ่ายโดยเฉลี่ยสำหรับการบริการดังกล่าวมีมูลค่าประมาณ 2.3 เท่าของค่าใช้จ่ายของนักเรียนปกติ การคิดค่าใช้จ่ายสำหรับเด็กเหล่านี้จึงมีการถ่วงน้ำหนักให้เป็น 2.3

จากการศึกษาเกี่ยวกับต้นทุนที่ต้องสมทบเพิ่มเติมให้แก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษพบว่า นักเรียนที่ด้อยโอกาสมาแต่กำเนิดจะเสียต้นทุนโดยเฉลี่ยต่ำกว่านักเรียนที่ด้อยโอกาสในภายหลัง ทั้งนี้ ต้นทุนโดยเฉลี่ยต่อคนสำหรับเด็กที่มีความต้องการทางการศึกษาเป็นพิเศษจะมีค่าแตกต่างกันไปตามประเภทของเด็ก โดยมีค่าต่ำสุดประมาณ 1,000 เหรียญสำหรับเด็กที่มีปัญหาทางการพูด ถึงมีค่ามากกว่า 30,000 เหรียญสำหรับนักเรียนตาบอดและหูหนวก ส่วนเด็กพิเศษในโปรแกรมที่ใช้ห้องวิทยบริการ (resource room) มีต้นทุนต่ำกว่าเด็กที่ใช้ห้องเรียนพิเศษ (self-contained) และเด็กที่ต้องอยู่โรงเรียนประจำ (residential school) เสียต้นทุนสูงสุด สำหรับต้นทุนที่ให้สมทบเพิ่มเติมบางครั้งจะเรียกว่าต้นทุนเสริม (supplementary costs) หรือต้นทุนทดแทน (replacement costs) ต้นทุนเสริม (supplementary costs) หมายถึงต้นทุนการให้บริการที่จ่ายเพิ่มจากต้นทุนของเด็กปกติ ส่วนต้นทุนทดแทน (replacement costs) หมายถึง ต้นทุนการให้บริการที่จัดขึ้นแทนหลักสูตรการเรียนปกติ สำหรับกฎเกณฑ์การคำนวณต้นทุนมี 2 ประการ คือ สิทธิและคุณสมบัติของนักเรียน และกฎ ระเบียบของกรงบประมาณ ซึ่งขึ้นอยู่กับขอบเขตของการให้บริการด้วย

การใช้วิธีถ่วงน้ำหนักด้วยความต้องการเป็นพิเศษของเด็ก เป็นแนวทางการวิเคราะห์ที่สำคัญแนวทางหนึ่งซึ่งแสดงภาระทางการเงินที่เพิ่มขึ้น เมื่อโรงเรียนต้องจัดการศึกษาให้กับเด็กในกลุ่มนี้ นอกจากนี้ยังมีการปรับต้นทุนค่าใช้จ่ายอีกแบบหนึ่งที่โรงเรียนอาจนำไปใช้แก้ปัญหาเกี่ยวกับพื้นที่ที่ตั้งของโรงเรียนที่ทำให้ต้นทุนค่าใช้จ่ายมีค่าแตกต่างกัน นั่นคือ การปรับด้วยดัชนีต้นทุนทางการศึกษาตามภาคภูมิศาสตร์ (Geographic cost of education index)

การปรับต้นทุนค่าใช้จ่ายด้วยดัชนีต้นทุนทางการศึกษา (Cost of Education Indices)

ในช่วง 30 ปีที่ผ่านมา มีนักวิจัยหลายคนได้พยายามศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาวิธีการคาดประมาณดัชนีต้นทุนทางการศึกษา (Cost of Education Indices - CEIs) เพื่อนำไปปรับมูลค่าของเงินลงทุนทางการศึกษาที่แตกต่างกันของแต่ละโรงเรียน โดยดัชนีต้นทุนทางการศึกษาจะถูกนำมาใช้เพื่อการวิเคราะห์ทรัพยากรใน 2 แนวทาง คือ 1) เพื่อคาดประมาณเงินทุนที่ต้องการสำหรับการจัดการศึกษา และ 2) เพื่อคาดประมาณจำนวนเงินที่จะให้กับนักเรียน เพื่อให้การจัดการศึกษาในภูมิภาคต่าง ๆ มีคุณภาพทัดเทียมกัน ทั้งนี้ ในการใช้ดัชนีปรับต้นทุนทางการศึกษาตามภาคภูมิศาสตร์นี้ จะต้องตระหนักอยู่เสมอว่า ดัชนีแต่ละตัวมีบริบทและวิธีการที่แตกต่างกัน โดยมีแนวคิดเพื่อคำนวณหาต้นทุนและทรัพยากรทางการศึกษาที่มีความถูกต้องและเหมาะสมในพื้นที่ต่าง ๆ

จากงานวิจัยของ Barro McMahon & Chang และ Chambers & Fowler ได้มีการพัฒนาหาค่าดัชนีที่เหมาะสมสำหรับการปรับความแตกต่างของต้นทุนบุคลากรที่ทำงานในภูมิภาคต่าง ๆ ทั่วประเทศ โดย Chambers (1996) ได้ให้เหตุผลของการพิจารณาเฉพาะต้นทุนบุคลากรว่า เป็นต้นทุนค่าใช้จ่ายที่มีสัดส่วนสูงถึงร้อยละ 80 ของค่าใช้จ่ายทั้งหมดของโรงเรียน

ทั้งนี้ ดัชนีต้นทุนทางการศึกษาที่พัฒนาขึ้นข้างต้น ได้แก่ ดัชนีเงินเดือนครูโดยเฉลี่ย (Average-Teacher-Salary โดย Barro,1992) ดัชนีค่าครองชีพ (Cost-of-Living โดย McMahon & Chang,1991) และ ดัชนีต้นทุนครู (Teacher-Cost Index โดย Chambers & Fowler,1995) โดยคำนวณขึ้นจากแบบสำรวจโรงเรียนและบุคลากร (Schools and Staffing Survey-SASS) ที่พัฒนาโดย National Center for Education Statistics (NCES) ข้อมูลสำมะโน ข้อมูลการสำรวจสภาพทางธรณีวิทยา (US.Geological Survey) ข้อมูลจาก National Climatic Data Center ข้อมูลจาก Bureau of Labor Statistics และข้อมูลจาก American Chamber of Commerce Research Association (ดู Chambers & Fowler,1995) ซึ่งแบบสำรวจแต่ละชุดมีข้อมูลจำแนกตามมลรัฐต่าง ๆ 50 มลรัฐ ภาควิชาศาสตร์ต่าง ๆ และในภาพรวมของทุกมลรัฐ โดยมีรายละเอียดดังนี้

✳ ดัชนีเงินเดือนครูโดยเฉลี่ย (Average-Teacher-Salary Index-ATS)

Barro (1992) ได้ทำการพัฒนาโมเดลสำหรับปรับความหลากหลายของระดับเงินเดือนครู โดยใช้ระดับการศึกษาและประสบการณ์เป็นฐาน ให้ชื่อว่า ดัชนีเงินเดือนครูโดยเฉลี่ย (Average-Teacher-Salary Index) ซึ่งคำนวณได้จากการควบคุมตัวแปรบางตัว เช่น รายได้สูงสุดจากการเป็นครู จำนวนปีที่ทำการสอน และการมี/ไม่มีใบประกอบวิชาชีพ

ดัชนีเงินเดือนครูโดยเฉลี่ยจะบอกให้ทราบเป็นนัย ๆ ว่า ความแตกต่างของรายได้ของครูเกิดขึ้นจากความแตกต่างของระดับการศึกษา ประสบการณ์การสอน คุณภาพของครู ค่าครองชีพ (cost of living) และสิ่งอำนวยความสะดวกของท้องถิ่น อย่างไรก็ตาม Chambers & Fowler (1995) มีข้อโต้แย้งว่า โมเดลนี้ใช้ไม่ได้กับคุณลักษณะอื่นๆ ของครู เช่น คุณลักษณะส่วนตัว หรือความสามารถในการทำงานที่จะมีผลต่อค่าตอบแทน เป็นต้น จึงต้องตระหนักถึงคุณลักษณะดังกล่าวและควรเขียนกำกับไว้ทุกครั้งว่าดัชนีเงินเดือนครูโดยเฉลี่ยไม่ได้รวม และ/หรือ รวมตัวแปรอะไรบ้าง

✳ ดัชนีค่าครองชีพ (Cost-of-Living-Index- COL)

McMahons & Chang (1991) ได้พัฒนาวิธีการคาดประมาณดัชนีค่าครองชีพ (Cost of Living Index-COL) โดยใช้ข้อมูลปี 1981 ของ Bureau of Labor Statistics และข้อมูลปี 1990 ของ American Chamber of Commerce Research Association (Chambers and Fowler, 1995)

ในการนี้ McMahon & Chang ได้ตั้งข้อสังเกตไว้ว่า ในการเปรียบเทียบเงินเดือนครูที่ทำงานในพื้นที่ต่าง ๆ จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องปรับเงินเดือนครูด้วยค่าครองชีพของแต่ละพื้นที่เพื่อให้มีฐานที่เท่ากันเสียก่อน โดยในการปรับดังกล่าวจะไม่มีพิจารณาถึงสาเหตุที่ทำให้เงินเดือนครูแตกต่างกัน ตัวอย่างเช่น ไม่สนใจว่าเงินเดือนครูสูงเกินกว่าคุณภาพของนักเรียนที่ผลิตได้หรือไม่ หรือเงินเดือนครูสูงเนื่องจากโรงเรียนตั้งอยู่ในเขตที่มีอาชญากรรมสูงหรือไม่ (Chambers & Fowler, 1995) เป็นต้น นอกจากนี้ยังสามารถใช้ดัชนีค่าครองชีพปรับฐานข้อมูลตัวอื่นได้อีก เช่น รายได้ต่อคนต่อปี ค่ามัธยฐานของราคาค่าบ้าน และร้อยละของการเปลี่ยนแปลงประชากรระหว่างมลรัฐและภูมิภาคต่าง ๆ

✳ ดัชนีต้นทุนครู (Teacher-Cost-Index -TCI)

ดัชนีต้นทุนครู (TCI) เป็นดัชนีที่พัฒนาขึ้นมาโดยคำนึงถึงสภาพการณ์ต่าง ๆ ที่จะดึงดูดให้คนเข้ามาทำงานเป็นครู ซึ่งนอกจากจะพิจารณาจากค่าครองชีพตามภาคภูมิศาสตร์แล้ว ยังรวมตัวแปรเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของตลาดแรงงานในพื้นที่ที่ตั้งของโรงเรียนและสภาพความเป็นอยู่ในเขตการศึกษาที่ครูจะเข้าไปทำงานด้วย

ดัชนีต้นทุนครูจะแสดงให้เห็นถึงความซับซ้อนของการติดต่อจ้างครูแต่ละคนมาทำงานในเขตการศึกษา โดยจะแสดงให้เห็นถึงความต้องการของเขตการศึกษาเกี่ยวกับครูที่จะเข้ามาทำงานและความต้องการเกี่ยวกับสภาพการทำงานและการดำเนินชีวิตของครูแต่ละคน (Chambers and Fowler: 1998) โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ดัชนีต้นทุนครูนี้ยังแสดงให้เห็นถึงผลกระทบขององค์ประกอบที่สะท้อนความแตกต่างของค่าครองชีพและสภาพภูมิประเทศที่ตั้งดึงดูดให้คนเข้ามาทำงานในชุมชนต่าง ๆ (ตัวอย่างเช่น สภาพภูมิอากาศ การดำเนินชีวิตในเขตเมืองที่เจริญและชีวิตความเป็นอยู่ของคนในชนบท อัตราการเกิดอาชญากรรม) หลังจากที่มีการควบคุมองค์ประกอบพื้นฐานส่วนตัวของครู (เช่น สาขาวิชาที่สำเร็จ อายุ) และองค์ประกอบของงานอาชีพครู (เช่น ขนาดห้องเรียน ปัญหาด้านพฤติกรรมของนักเรียน)

กล่าวโดยสรุป ดัชนีต้นทุนทางการศึกษาที่กล่าวถึงข้างต้น เป็นดัชนีที่ใช้สำหรับคิดคำนวณค่าใช้จ่ายเพื่อการลงทุนทางการศึกษา ที่ได้มีการปรับอำนาจในการซื้อที่แตกต่างกันในแต่ละท้องถิ่น ซึ่งจะเป็นประโยชน์สำหรับการคาดประมาณความต้องการงบประมาณเพื่อการลงทุนทางการศึกษาทั้งภายในเขตพื้นที่เดียวกัน และระหว่างเขตพื้นที่ต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความเสมอภาคในการจัดสรรงบประมาณ โดยดัชนีต้นทุนทั้ง 3 แบบ อันได้แก่ ดัชนีเงินเดือนครูโดยเฉลี่ย (ATS) ดัชนีค่าครองชีพ (COL) และดัชนีต้นทุนครู (TCI) นั้น มีวิธีการปรับที่แตกต่างกันไป กล่าวคือ ดัชนีเงินเดือนครูโดยเฉลี่ย (ATS) ใช้ปรับค่าใช้จ่ายในการฝึกหัดครูและการส่งเสริมประสบการณ์ ดัชนีค่าครองชีพ (COL) ใช้ปรับค่าครองชีพที่แตกต่างกันในชุมชนต่าง ๆ และ ดัชนีต้นทุนครู (TCI) ใช้ปรับองค์

ประกอบส่วนตัวของครู ความเจริญของท้องถิ่น (ซึ่งจะทำให้มีค่าครองชีพแตกต่างกัน) และสภาพแวดล้อมของงานอาชีพที่แตกต่างกัน ซึ่งดัชนีทั้ง 3 ตัวนี้มีส่วนสัมพันธ์กันและโดยทั่วไปแล้วจะให้ค่าประมาณการที่คล้ายคลึงกันไม่ว่าจะนำไปใช้ ณ เขตการศึกษาหรือมลรัฐใด ๆ ถึงแม้ว่า ค่าที่ประมาณการได้อาจแตกต่างกันบ้าง อันเนื่องมาจากในบางชุมชนต้นทุนค่าใช้จ่ายได้รับอิทธิพลจากลักษณะเฉพาะบางอย่าง (เช่น ระดับค่าครองชีพเมื่อเปรียบเทียบกับค่าใช้จ่ายในการฝึกหัดครูและการเสริมประสบการณ์) ฉะนั้นความแตกต่างของต้นทุนค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้น จึงมีใช่เพียงความแตกต่างที่มูลค่าของเงินเท่านั้น แต่อาจเป็นเพราะสาเหตุอื่น ๆ ด้วย ซึ่งการที่จะชี้ให้เห็นถึงอิทธิพลของตัวแปรหรือดัชนีต่าง ๆ นั้น อาจทำได้โดยการนำข้อมูลที่ปรับด้วยดัชนีดังกล่าวไปทำการวิเคราะห์ความเสมอภาคในการจัดสรรทรัพยากรและการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ระหว่างค่าใช้จ่ายและรายได้ต่อไป

การวิเคราะห์ความเสมอภาค (Equity Analysis)

ในการวิเคราะห์ความเสมอภาคนั้น มีวิธีการที่หลากหลายแตกต่างกัน ทั้งในด้านการวัดและผลที่เกิดจากการวัดในแต่ละวิธีการ ซึ่งในที่นี้จะนำเสนอวิธีการวัดความไม่เสมอภาค 4 วิธีได้แก่ การวัดความแปรปรวน (Variance) สัมประสิทธิ์จีนิ (Gini coefficient) ดัชนีแมคคูลอน (McLooone Index) และ สัมประสิทธิ์ความชัน (Slope coefficient)

✳ การวัดความแปรปรวน (Variance)

ความแปรปรวนเป็นค่าเฉลี่ยของผลต่างระหว่างข้อมูลแต่ละตัวกับค่าเฉลี่ยของข้อมูลชุดนั้น โดยที่ความแปรปรวนที่มีค่ามากจะชี้ให้เห็นถึงการกระจายที่ไม่เท่าเทียมกันมากของทรัพยากรทางการเงิน การวัดความแปรปรวนจะวัดจากค่าสัมประสิทธิ์การกระจาย (coefficient of variation) ซึ่งมีค่าเท่ากับ $100 \times SD / \text{mean}$ โดยมีค่าเป็น + เสมอ ถ้าค่าดังกล่าวเท่ากับศูนย์ แสดงว่ามีความเสมอภาค แต่ถ้ามีค่ามากกว่า 0 ก็มีความไม่เสมอภาคเพิ่มขึ้นตามลำดับ ค่าสัมประสิทธิ์ความแปรปรวนดังกล่าวเป็นค่ามาตรฐาน (standardize) ที่สามารถนำไปเปรียบเทียบความเสมอภาคในการจัดสรรทรัพยากรของข้อมูลชุดต่าง ๆ ได้

ค่าความแปรปรวนอาจทำให้เกิดความเข้าใจหรือแปลความหมายผิดได้ถ้าไม่ได้คำนึงถึงองค์ประกอบอื่น ๆ เพราะในการคิดค่าความแปรปรวนนั้น จะถือว่าหน่วยในการวิเคราะห์มีค่าเท่ากันหมดไม่ว่าจะมีความแตกต่างกันเพียงใดก็ตาม เช่น เขตการศึกษา ไม่ว่าจะเป็นเขตที่มีขนาดใหญ่หรือเล็กจะมีค่าเท่ากัน นอกจากนี้การวัดความแปรปรวนจะมีความแปรเปลี่ยนและไวต่อกรณีที่ผิดปกติเป็นอย่างมาก ตัวอย่างเช่น ถ้ามีกรณีที่ผิดปกติเพียงกรณีเดียว ความแปรปรวนที่ได้จะมีค่าสูงมาก ทำให้ได้ข้อสรุปว่า การจัดสรรทรัพยากรไม่มีความเสมอภาค ทั้ง ๆ ที่การกระจายทรัพยากรไปให้เขต

การศึกษาต่าง ๆ ยกเว้นเขตการศึกษาเดียวมีความเสมอภาค ดังนั้น เพื่อหลีกเลี่ยงปัญหาดังกล่าว นักวิจัยทางการศึกษามักจะใช้ระบบการถ่วงน้ำหนักการจัดสรรทรัพยากรในแต่ละเขตการศึกษาด้วยจำนวนนักเรียน ซึ่งจะทำให้การคิดค่าความแปรปรวนสะท้อนให้เห็นความเสมอภาคหรือไม่เสมอภาคในการจัดสรรทรัพยากรไปให้เขตการศึกษาต่าง ๆ มีความถูกต้องมากขึ้น เนื่องจากเขตการศึกษาขนาดใหญ่ซึ่งมีนักเรียนจำนวนมากควรได้รับทรัพยากรมากกว่าเขตการศึกษาขนาดเล็กที่อยู่ห่างไกล ซึ่งถ้าไม่มีการถ่วงน้ำหนักก็จะทำให้ทรัพยากรที่จัดสรรไปให้เขตการศึกษามีความแตกต่าง และไม่เสมอภาคกันมาก ทั้ง ๆ ที่ในความเป็นจริง ความแตกต่างนั้นไม่ได้เกิดจากความไม่เสมอภาค แต่เกิดจากจำนวนนักเรียนที่แตกต่างกันมากกว่า

✳ สัมประสิทธิ์จีนิ (Gini Coefficient)

สัมประสิทธิ์จีนิเป็นการคำนวณบนเส้นโค้ง Lorenz ซึ่งเป็นเส้นที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างร้อยละสะสมของตัวแปรที่ใช้วิเคราะห์ความเสมอภาค (เช่น งบประมาณค่าใช้จ่ายที่ได้รับจัดสรร) กับร้อยละสะสมของหน่วยที่ใช้เป็นฐานในการวิเคราะห์ (เช่น เขตการศึกษา) หลังจากที่มีการจัดอันดับร้อยละจากน้อยไปหามากแล้ว โดยมีขั้นตอนในการดำเนินงานตามตัวอย่างดังนี้

- 1) ให้เขตการศึกษาเป็นหน่วยของการวิเคราะห์ที่มีการจัดอันดับตามตัวแปรที่ต้องการศึกษา คือค่าใช้จ่ายต่อหัว
- 2) คำนวณร้อยละสะสม โดยอาจใช้วิธีคำนวณร้อยละสะสมของค่าใช้จ่ายต่อหัวของเขตการศึกษาที่ได้รับค่าใช้จ่ายต่อหัวต่ำสุด 10 เปอร์เซ็นต์ว่าเป็นเท่าใด หลังจากนั้นก็คิดว่าร้อยละสะสมของเขตการศึกษาที่ได้รับค่าใช้จ่ายต่อหัวต่ำสุด 20 เปอร์เซ็นต์ เป็นเท่าใด และคิดแบบนี้เรื่อย ๆ ไปจนถึง 90 เปอร์เซ็นต์
- 3) จากข้อมูลดังกล่าวนำมา plot กราฟของร้อยละสะสมของเขตการศึกษาที่ได้รับเงินค่าใช้จ่ายต่อหัวในแต่ละช่วง 10 เปอร์เซ็นต์ และ
- 4) เชื่อมจุดที่ Plot ไว้ ก็จะได้เส้นโค้ง Lorenz

ในกรณีที่ทุกหน่วยการวิเคราะห์ (เช่น เขตการศึกษา) ได้รับค่าใช้จ่ายเท่ากันหมด เส้น Lorenz ก็คือเส้นตรงที่มีความชัน 45 องศาหรือเส้นผ่าศูนย์กลาง และค่าสัมประสิทธิ์จีนิจะเท่ากับ 0 หรือมีความเสมอภาคโดยสมบูรณ์

สำหรับกรณีที่หน่วยแรกของการวิเคราะห์ได้รับค่าใช้จ่ายน้อยกว่าร้อยละ 10 เส้น Lorenz จะหงายขึ้นและอยู่ใต้เส้นผ่าศูนย์กลาง พื้นที่ระหว่างเส้นโค้ง Lorenz กับเส้นผ่าศูนย์กลางแสดงถึงความไม่เสมอภาคที่เกิดขึ้น ซึ่งคำนวณได้โดยการหารพื้นที่ที่คำนวณได้ระหว่างเส้นโค้งกับเส้น

ผ่าศูนย์กลางด้วยพื้นที่ทั้งหมดที่อยู่ใต้เส้นผ่าศูนย์กลาง (หรือเท่ากับ $100 \times 100 / 2 = 5000$) ค่าที่คำนวณได้เรียกว่าค่าสัมประสิทธิ์จีนี้

สัมประสิทธิ์จีนี้มีค่าระหว่าง 0-1 ค่า 0 คือค่าที่มีความเสมอภาคที่สุด และค่าที่เข้าใกล้ 1 มากที่สุดแสดงว่าไม่มีความเสมอภาคมากที่สุด

✧ ดัชนีแมคคูลู (Mcloone Index)

ดัชนีนี้ต่างกับค่าความแปรปรวนและสัมประสิทธิ์จีนี้ ดัชนีแมคคูลูมีความไวต่อการวัดการกระจายที่ไม่มีความเสมอภาค ดัชนีนี้ใช้เพื่อประเมินความเสมอภาคในการกระจายของตัวแปรเฉพาะในส่วนครึ่งแรกของการกระจายที่ต่ำกว่ามัธยฐาน โดยจะเป็นการเปรียบเทียบว่าในกลุ่มที่ได้รับทรัพยากรต่ำกว่ามัธยฐาน ได้รับทรัพยากรเป็นจำนวนเท่าใด เทียบกับกลุ่มที่ได้รับในระดับมัธยฐานหรือไม่ ซึ่งถ้าเมื่อไรก็ตามที่กลุ่มที่ได้รับทรัพยากรต่ำกว่ามัธยฐานได้รับทรัพยากรในจำนวนที่ใกล้เคียงกับกลุ่มผู้รับในระดับมัธยฐานแล้ว ค่าดัชนีแมคคูลูจะสูง แสดงว่ามีความเสมอภาค ซึ่งตรงกันข้ามกับสัมประสิทธิ์วัดความแปรปรวนและสัมประสิทธิ์จีนี้ที่ค่าสูง ๆ จะแสดงถึงความไม่เสมอภาค

✧ สัมประสิทธิ์ความชัน (Slope Coefficient)

ค่าสัมประสิทธิ์ตัวนี้ไม่เหมือนกับดัชนีทั้ง 3 ตัวที่กล่าวถึงข้างต้น สัมประสิทธิ์ความชันเป็นค่าที่แสดงให้ทราบว่าใครได้รับมากหรือน้อย โดยแสดงให้เห็นถึงขนาดของความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นระหว่างตัวแปร 2 ตัว โดยค่าสัมประสิทธิ์ความชันจะบอกให้ทราบถึงการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรตามอันเป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงค่าของตัวแปรต้น 1 หน่วย

ตัวอย่างเช่น ถ้ารายได้เฉลี่ยของครัวเรือนในเขตการศึกษาเป็นตัวแปรต้น และค่าใช้จ่ายของนักเรียนของเขตการศึกษาเป็นตัวแปรตาม เมื่อทำการ plot กราฟระหว่างตัวแปรทั้งสองแล้วลากเส้นระหว่างจุดที่ plot ก็จะได้เส้น slope ที่แสดงความสัมพันธ์ของตัวแปรทั้งสอง จากนั้นทำการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์ความชันโดยใช้สมการถดถอย

- ถ้าค่าความชันเป็น + แสดงว่าเมื่อรายได้เฉลี่ยต่อครัวเรือนเพิ่มขึ้น ค่าใช้จ่ายต่อนักเรียนจะเพิ่มขึ้น
- ถ้าค่าความชันเป็น - แสดงว่าเมื่อรายได้เฉลี่ยต่อครัวเรือนเพิ่มขึ้น ค่าใช้จ่ายต่อนักเรียนกลับลดลง

ส่วนขนาดของสัมประสิทธิ์แสดงให้เห็นถึง ขนาดของความสัมพันธ์หรือขนาดของการเปลี่ยนแปลงของค่าใช้จ่ายต่อนักเรียนเมื่อรายได้เฉลี่ยต่อครัวเรือนเปลี่ยนแปลงไป 1 หน่วย ซึ่งโดยทั่วไปแล้ว นักวิจัยการศึกษาปรารถนาที่จะเห็นความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ของครัวเรือนและค่าใช้จ่ายต่อนักเรียนที่

เป็นค่าลบ เพราะต้องการแสดงให้เห็นว่าเขตการศึกษาที่ครัวเรือนมีรายได้ต่ำ ซึ่งทำให้มีรายได้น้อยกว่า ภาษีทรัพย์สินที่จะนำมาใช้จัดการศึกษาได้น้อยนั้น จะได้รับงบประมาณสนับสนุนมากกว่าเขตการศึกษาที่ครัวเรือนมีรายได้สูง ซึ่งการจัดสรรดังกล่าวจะช่วยให้เกิดความเสมอภาคและความเป็นธรรม ระหว่างเขตการศึกษาที่มีรายได้แตกต่างกัน

✳️ กรณีศึกษาการนำดัชนีต่าง ๆ มาปรับค่าใช้ง่าย

เพื่อศึกษาถึงผลกระทบของการปรับต้นทุนค่าใช้ง่ายตามความต้องการของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ (needs adjustment) และดัชนีต้นทุนทางการศึกษา (cost-of-education) ที่มีต่อความเสมอภาคทางการเงินเพื่อการศึกษา รวมทั้งอิทธิพลที่มีต่อผลกระทบดังกล่าว จึงได้ทำการวิจัยกรณีศึกษาขึ้นมา โดยการวิจัยดังกล่าวมีข้อมูล แผนการทดลอง และผลการศึกษาโดยสรุปดังนี้

ขอบเขตการศึกษา ศึกษาเฉพาะความเสมอภาคในการจัดสรรเงินเพื่อการศึกษา ระหว่างเขตพื้นที่ต่าง ๆ ในมลรัฐนิวเจอร์ซีย์ โดยจำแนกข้อมูลออกเป็น 2 ชุด คือ ข้อมูลที่ไม่รวมนครนิวเจอร์ซีย์ และข้อมูลที่รวมนครนิวเจอร์ซีย์ เนื่องจากในนครหลวงที่เป็นเมืองขนาดใหญ่มักจะมีลักษณะแตกต่างจากพื้นที่นอกเมือง ซึ่งถ้านับรวมด้วยอาจทำให้ผลการวิเคราะห์ผิดพลาดได้ ดังนั้นในการศึกษาครั้งนี้จึงได้แยกข้อมูลเป็น 2 ชุด เพื่อลดปัญหาดังกล่าว

ข้อมูลที่ใช้ ใช้ข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาระดับประถมและมัธยมศึกษาของมลรัฐนิวเจอร์ซีย์ ที่ National Center for Education Statistics (NCES) จัดทำเป็นรายปี โดยเลือกใช้ข้อมูล 5 รายการต่อไปนี้ 1) ค่าใช้จ่ายทั้งหมด 2) จำนวนนักเรียนทั้งหมด 3) จำนวนนักเรียนที่มีแผนการศึกษาของตนเอง 4) ร้อยละของนักเรียนกลุ่มเสี่ยง และ 5) ร้อยละของนักเรียนที่พูดภาษาอังกฤษยังไม่ดี จำแนกตามเขตการศึกษาต่าง ๆ ของมลรัฐนิวเจอร์ซีย์

การวางแผนการทดลอง เนื่องจากการศึกษานี้ต้องการทดสอบผลกระทบของการปรับต้นทุนค่าใช้จ่ายที่จะมีต่อผลการวิเคราะห์ค่าความเสมอภาคของการใช้จ่ายเงินของเขตการศึกษาต่าง ๆ ในมลรัฐนิวเจอร์ซีย์ จึงได้วางแผนการทดลองไว้ดังนี้

① จากข้อมูลทั้งกลุ่มที่รวมและไม่รวมนครนิวเจอร์ซีย์ นำมาปรับด้วยดัชนี 2 ตัวคือ ดัชนีความต้องการของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ และดัชนีต้นทุนครู ทำให้ได้ข้อมูลชุดใหม่ 4 ชุด ในแต่ละกลุ่มที่รวมและไม่รวมนครนิวเจอร์ซีย์ ดังนี้

- ก. ข้อมูลชุดเดิมที่ไม่มีการปรับด้วยดัชนีใด ๆ ทั้งสิ้น
- ข. ข้อมูลที่มีการปรับด้วยดัชนีความต้องการของเด็กที่มีความต้องการเป็นพิเศษ
- ค. ข้อมูลที่ปรับด้วยดัชนีต้นทุนของครู

ง. ข้อมูลที่มีการปรับด้วยดัชนีความต้องการของเด็กที่มีความต้องการเป็นพิเศษและดัชนีต้นทุนของครู

② การปรับข้อมูลค่าใช้จ่ายด้วยดัชนีความต้องการของเด็กที่มีความต้องการเป็นพิเศษ ประกอบด้วย 2 ขั้นตอนคือ

ก. คำนวณหาประชากรนักเรียนที่ถ่วงน้ำหนัก (weight student population) ด้วยความต้องการของเด็กประเภทต่าง ๆ ซึ่งในแต่ละเขตการศึกษาจะประกอบด้วยนักเรียนหลายประเภท ทั้งที่เป็นเด็กปกติ เด็กพิเศษ หรือเด็กกลุ่มเสี่ยง โดยวิธีคำนวณต่อไปนี้

$$\begin{aligned} \text{ประชากรนักเรียนที่ถ่วงน้ำหนักแล้ว} = & (2.3 \times \text{จำนวนนักเรียนที่มีแผนการศึกษาของตนเองใน} \\ & \text{แต่ละเขตการศึกษา}) + \\ & (1.2 \times \text{จำนวนนักเรียนที่มีปัญหาด้านภาษาของแต่ละเขตการศึกษา}) + \\ & (1.2 \times \text{จำนวนนักเรียนกลุ่มเสี่ยงของแต่ละเขตการศึกษา}) + \\ & (\text{จำนวนประชากรนักเรียนปกติที่เหลือ}) \end{aligned}$$

ข. คำนวณค่าใช้จ่ายสำหรับข้อมูลที่มีการปรับด้วยความต้องการของเด็กที่มีความต้องการเป็นพิเศษ โดยการหารค่าใช้จ่ายทั้งหมด (Total expenditure) ด้วยจำนวนประชากรนักเรียนที่ถ่วงน้ำหนักแล้ว

③ การปรับข้อมูลค่าใช้จ่ายสำหรับข้อมูลที่ปรับด้วยดัชนีต้นทุนของครู คำนวณได้จากการหารค่าใช้จ่ายปัจจุบันทั้งหมด (Total current expenditure) ด้วยจำนวนนักเรียนทั้งหมดที่ยังไม่ได้ปรับ (Total student) แล้วคูณด้วยดัชนีต้นทุนของครู (TCI) ของแต่ละเขตการศึกษา

④ การปรับข้อมูลค่าใช้จ่ายสำหรับข้อมูลที่ปรับด้วยความต้องการของเด็กที่มีความต้องการพิเศษและดัชนีต้นทุนของครู คำนวณได้จากการคูณค่าใช้จ่ายของข้อมูลที่มีการปรับด้วยความต้องการของเด็กที่มีความต้องการเป็นพิเศษ ด้วยดัชนีต้นทุนของครู (TCI) ของแต่ละเขตการศึกษา (แผนภาพที่ 1-3 แสดงการกระจายของข้อมูลที่ปรับด้วยค่าดัชนีแบบต่าง ๆ ส่วนแผนภาพที่ 4 แสดงถึงผลกระทบที่เกิดจากการปรับแบบต่าง ๆ)

สารสนเทศสวนสนาม จากข้อมูลทั้ง 4 ชุด ทำการทดสอบความเสมอภาคของค่าใช้จ่ายต่อนักเรียนของเขตการศึกษาต่าง ๆ ด้วยการวัด 4 แบบคือ สัมประสิทธิ์การกระจาย สัมประสิทธิ์จีนี้ ดัชนีแมคคูลน และสัมประสิทธิ์ความชัน เพื่อหาคำตอบว่า การปรับเหล่านี้ส่งผลต่อการวิเคราะห์ความเสมอภาคอย่างไร ในตารางที่ 1 ได้แสดงการเปรียบเทียบผลการวัดความเสมอภาค 3 ค่าคือสัมประสิทธิ์การกระจาย สัมประสิทธิ์จีนี้ และดัชนีแมคคูลน จำแนกตามกลุ่มข้อมูลที่ไม่รวมนครนิวยอร์ก

ยอร์ค และกลุ่มข้อมูลที่รวมนครนิวยอร์ก โดยในการแปลความหมายค่าต่าง ๆ ในตารางที่ 1 นั้น จะต้องคำนึงด้วยว่า สัมประสิทธิ์การกระจายและสัมประสิทธิ์จีวีที่มีค่าสูง แสดงว่ามีความไม่เสมอภาคเกิดขึ้นมาก ในขณะที่ดัชนีแมคคูลนที่มีค่าสูง แสดงว่ามีความเสมอภาคสูง

จากการพิจารณา **ค่าสัมประสิทธิ์การกระจาย** ของกลุ่มข้อมูลที่ไม่รวมนครนิวยอร์ก ในตารางที่ 1 พบว่าข้อมูลชุดเดิมที่ไม่มีการปรับด้วยดัชนีใด ๆ ให้ค่าสูงสุด (0.2398) แสดงว่ามีความไม่เสมอภาคมากที่สุด แต่เมื่อปรับด้วยความต้องการของเด็กที่มีความต้องการเป็นพิเศษแล้ว ค่าสัมประสิทธิ์การกระจายลดลง (0.2353) เข้าใกล้ 0.24 แสดงว่ามีความเสมอภาคดีขึ้น จนอาจกล่าวได้ว่ามีนัยสำคัญทางสถิติ (เนื่องจากค่าสัมประสิทธิ์การกระจาย = 0.24 เป็นค่าที่แสดงได้อย่างคร่าว ๆ ถึงร้อยละของพื้นที่ที่ข้อมูลประมาณ 2 ใน 3 กระจายอยู่เหนือหรือใต้เส้นค่าเฉลี่ย) และเมื่อพิจารณาต่อไปถึงข้อมูลที่ปรับด้วยดัชนีต้นทุนของครู และข้อมูลที่ปรับด้วยเด็กที่มีความต้องการพิเศษและดัชนีต้นทุนของครูแล้ว ปรากฏว่าดัชนีทั้ง 2 ส่งผลกระทบต่อค่าความเสมอภาคเป็นอันมาก โดยดัชนีต้นทุนของครูส่งผลให้ค่าความไม่เสมอภาคลดลงจาก .2398 เป็น .1980 และดัชนีต้นทุนครูรวมกับดัชนีความต้องการของเด็กส่งผลให้ค่าความไม่เสมอภาคลดลงจาก .2353 เป็น .1296

สำหรับ **ค่าสัมประสิทธิ์จีวี** ก็ให้ผลการทดสอบในทำนองเดียวกันคือ ข้อมูลเดิมที่ไม่มีการปรับด้วยดัชนีใด ๆ มีความไม่เสมอภาคมากที่สุด (0.1265) รองลงมาคือข้อมูลที่ปรับด้วยความต้องการของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ (0.1227) ข้อมูลที่ปรับด้วยต้นทุนของครู (0.1017) และข้อมูลที่ปรับด้วยความต้องการของเด็กที่มีความต้องการพิเศษและดัชนีต้นทุนของครู (0.0974)

ส่วน **ค่าดัชนีเบตลูน** ให้ผลการวัดที่ต่างจาก 2 วิธีข้างต้น กล่าวคือข้อมูลที่ปรับด้วยดัชนีต้นทุนของครู (0.8859) มีความไม่เสมอภาคมากที่สุด รองลงมาคือข้อมูลเดิมที่ไม่มีการปรับด้วยดัชนีใด ๆ (0.8878) ข้อมูลที่ปรับด้วยความต้องการของเด็กที่มีความต้องการพิเศษและดัชนีต้นทุนของครูรวมกัน (0.8947) และข้อมูลที่ปรับด้วยความต้องการของเด็กที่มีความต้องการพิเศษมีความเสมอภาคมากที่สุด (0.8991) การที่ได้ผลแบบนี้เป็นเพราะหลักการของดัชนีแมคคูลนซึ่งแตกต่างจากการวัดโดยวิธีอื่น เพราะดัชนีแมคคูลนเป็นการเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายของผู้ได้รับทรัพยากรที่อยู่ใต้เส้นมัธยฐานกับผู้ที่ได้รับทรัพยากรที่อยู่ตรงเส้นมัธยฐาน การนำดัชนีแมคคูลนมาเปรียบเทียบกับสัมประสิทธิ์การกระจายและสัมประสิทธิ์จีวี อาจจะช่วยให้เห็นความเสมอภาค หรือความไม่เสมอภาคที่เกิดขึ้นสำหรับข้อมูลชุดต่าง ๆ

ข้อค้นพบที่น่าสนใจ อีกเรื่องหนึ่งก็คือ ความเปลี่ยนแปลงของค่าความเสมอภาคที่เกิดขึ้นเมื่อเปรียบเทียบข้อมูลที่รวมและไม่รวมนครนิวยอร์ก โดยพบว่า เมื่อรวมนครนิวยอร์ก ข้อมูลค่าใช้จ่ายต่อหัวที่ไม่มีการปรับและที่ปรับด้วยความต้องการเป็นพิเศษ มีค่าสัมประสิทธิ์การกระจาย

และค่าสัมประสิทธิ์จีซีซีที่มีความเสมอภาคดีกว่าข้อมูลที่ไม่รวมนครนิวยอร์ก แต่ค่าใช้จ่ายต่อหัวที่ปรับด้วยดัชนีต้นทุนครู และที่ปรับด้วยทั้งดัชนีต้นทุนครูและความต้องการเป็นพิเศษของเด็กก็รวมกันกลับมีความไม่เสมอภาคมากกว่าข้อมูลที่ไม่รวมนครนิวยอร์ก ข้อค้นพบดังกล่าว แสดงให้เห็นว่าการจัดสรรงบประมาณในนครนิวยอร์กที่ตอนแรกดูเหมือนว่าไม่แตกต่างจากเขตการศึกษาอื่น ๆ แต่เมื่อปรับด้วยดัชนีต้นทุนของครู (Cost Adjusted) และปรับด้วยความต้องการของเด็กที่มีความต้องการเป็นพิเศษและดัชนีต้นทุนของครู (Need and Cost Adjusted) แล้ว การปรับดังกล่าวได้ส่งผลกระทบต่อการเงินเพื่อการศึกษาของนครนิวยอร์กมากกว่าเขตการศึกษาอื่น ๆ

นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาเฉพาะข้อมูลที่รวมนครนิวยอร์กพบว่า ข้อมูลที่ปรับด้วยเด็กที่มีความต้องการพิเศษและดัชนีต้นทุนของครู และข้อมูลที่ปรับด้วยดัชนีต้นทุนของครู มีความไม่เสมอภาคมากที่สุด และรองลงมาตามลำดับ ทั้งค่าสัมประสิทธิ์การกระจาย และค่าสัมประสิทธิ์จีซีซี ในขณะที่ข้อมูลที่ปรับด้วยความต้องการของเด็กที่มีความต้องการพิเศษมีความเสมอภาคมากที่สุด แสดงว่าการปรับข้อมูลด้วยค่าใช้จ่ายต้นทุนของครูทำให้เกิดผลกระทบแก่นครนิวยอร์กมากกว่าเขตการศึกษาอื่น ๆ นอกจากนี้มีข้อสังเกตเกี่ยวกับขนาดของเขตการศึกษาของนครนิวยอร์ก ซึ่งมีขนาดใหญ่กว่าเขตการศึกษาอื่น ๆ เป็นอันมาก ดังจะเห็นได้ว่าประมาณครึ่งหนึ่งของเด็กในโรงเรียนของรัฐเป็นเด็กที่เรียนอยู่ในนครนิวยอร์ก แสดงว่าถ้ารวมข้อมูลของนครนิวยอร์กแล้ว ประมาณครึ่งหนึ่งของข้อมูลทั้งหมดเป็นของนครนิวยอร์กและสะท้อนให้เห็นนโยบาย และทรัพยากรของนครนิวยอร์กนั่นเอง

สำหรับการทดสอบด้วยดัชนีแมคคูลน พบว่าเมื่อรวมข้อมูลของนครนิวยอร์กเข้าไปด้วยแล้ว ข้อมูลเดิมที่ไม่มีการปรับด้วยดัชนีใด ๆ และข้อมูลที่ปรับด้วยความต้องการของเด็กที่มีความต้องการพิเศษมีความเสมอภาคเพิ่มขึ้น ในขณะที่ข้อมูลที่ปรับด้วยดัชนีต้นทุนครู และข้อมูลที่ปรับด้วยเด็กที่มีความต้องการพิเศษและดัชนีต้นทุนของครูก่อนรวมกัน มีความเสมอภาคลดลง หรืออาจกล่าวได้ว่าข้อมูลเดิมที่ไม่มีการปรับด้วยดัชนีใด ๆ มีความเสมอภาคมากที่สุด และข้อมูลที่ปรับด้วยเด็กที่มีความต้องการพิเศษและดัชนีต้นทุนของครูมีความไม่เสมอภาคมากที่สุด (ดูตารางที่ 1)

ท้ายที่สุด เมื่อทำการทดสอบ **ค่าสัมประสิทธิ์ความชัน** (Slope coefficient) โดยใช้สมการถดถอยเพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของค่ามัธยฐานของรายได้ครัวเรือน (median household income) และค่ามัธยฐานของอสังหาริมทรัพย์ (median housing unit) ที่มีต่อค่าใช้จ่ายนักเรียนของข้อมูลที่ปรับตามความต้องการของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ทั้งที่รวมและไม่รวมนครนิวยอร์ก รวมทั้งสิ้น 16 สมการ ซึ่งผลจากการวิเคราะห์แสดงให้เห็นอย่างชัดเจนถึงผลกระทบของดัชนีต้นทุนของครู และดัชนีความต้องการของเด็กที่มีความต้องการเป็นพิเศษที่มีต่อค่าใช้จ่ายนักเรียน

ค่าพารามิเตอร์ในตารางที่ 2 และ 3 และแผนภาพที่ 4 - 7 แสดงให้เห็นถึงค่าใช้จ่ายต่อนักเรียนที่เปลี่ยนไปเมื่อตัวแปรต้นมีค่าเปลี่ยนแปลงไป 1 หน่วย จากการทดสอบสมการถดถอย ทั้ง 16 สมการ มีเพียง 2 สมการที่ไม่แสดงความสัมพันธ์อย่างชัดเจนคือ สมการที่ทดสอบค่ามัธยฐานของอสังหาริมทรัพย์กับข้อมูลที่ปรับด้วยดัชนีต้นทุนของครุ และข้อมูลที่ปรับด้วยความต้องการของเด็กที่มีความต้องการพิเศษและดัชนีต้นทุนของครุเมื่อรวมข้อมูลของนครนิวยอร์ก ซึ่งผลการวิเคราะห์โดยสรุปมีดังนี้

ถ้าไม่รวมนครนิวยอร์ก พบว่าเมื่อค่ามัธยฐานของรายได้เฉลี่ยของครัวเรือนเปลี่ยนแปลงไป 1 เหรียญแล้ว จะทำให้ค่าใช้จ่ายต่อนักเรียนเปลี่ยนแปลงไป 8.48 7.70 4.80 และ 4.50 เซนต์ เมื่อไม่มีการปรับด้วยดัชนีใด ๆ เมื่อปรับด้วยความต้องการของเด็ก ปรับด้วยดัชนีต้นทุนของครุ และปรับด้วยความต้องการของเด็กและดัชนีต้นทุนของครุ ตามลำดับ โดยมีอำนาจในการทำนายเท่ากับ ร้อยละ 33 39 18 และ 23 ตามลำดับ

เมื่อทดสอบค่ามัธยฐานของอสังหาริมทรัพย์ก็ได้ผลในทำนองเดียวกัน คือ เมื่ออสังหาริมทรัพย์มีมูลค่าเปลี่ยนแปลงไป 1 เหรียญ ค่าใช้จ่ายต่อนักเรียนของข้อมูลที่ไม่มีการปรับด้วยดัชนีใด ๆ มีการเปลี่ยนแปลงสูงที่สุด (1.88 เซนต์) รองลงมาได้แก่ ค่าใช้จ่ายต่อหัวที่ปรับด้วยความต้องการของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ค่าใช้จ่ายต่อหัวที่ปรับด้วยดัชนีต้นทุนของครุ และค่าใช้จ่ายต่อหัวที่ปรับด้วยความต้องการของเด็กที่มีความต้องการพิเศษและดัชนีต้นทุนของครุรวมกัน โดยข้อมูลที่ปรับด้วยความต้องการของเด็กที่มีความต้องการพิเศษมีอำนาจในการทำนายสูงที่สุด (0.5278) ส่วนข้อมูลที่ปรับด้วยต้นทุนของครุมีอำนาจในการทำนายต่ำที่สุด

ถ้ารวมนครนิวยอร์ก พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างค่ามัธยฐานของรายได้เฉลี่ยของครัวเรือนและค่าใช้จ่ายต่อนักเรียนเพิ่มมากขึ้นเท่า ๆ กับมีอำนาจในการทำนายสูงขึ้นด้วย และเมื่อเปรียบเทียบค่าสัมประสิทธิ์ความชัน และค่าอำนาจในการทำนาย ปรากฏว่าได้ผลคล้ายคลึงกับข้อมูลที่ไม่รวมนครนิวยอร์ก เพียงแต่ค่าใช้จ่ายมีค่าเปลี่ยนแปลงไป และอำนาจการทำนายมีค่าสูงกว่าเดิม

สำหรับการทดสอบกับค่ามัธยฐานของอสังหาริมทรัพย์นั้น ไม่พบการเปลี่ยนแปลงที่ชัดเจนนัก โดยที่ค่าใช้จ่ายต่อนักเรียนของข้อมูลเดิมที่ไม่มีการปรับด้วยดัชนีใด ๆ มีการเปลี่ยนแปลงสูงที่สุด (1.18 เซนต์) รองลงมาได้แก่ ข้อมูลที่ปรับด้วยความต้องการของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ข้อมูลที่ปรับด้วยดัชนีต้นทุนของครุ และข้อมูลที่ปรับด้วยความต้องการของเด็กที่มีความต้องการพิเศษและดัชนีต้นทุนของครุรวมกัน ซึ่งมีค่าเท่ากับ 1 0.14 และ 0.12 ตามลำดับ โดยข้อมูลที่ไม่มีการปรับด้วยดัชนีใด ๆ และข้อมูลที่ปรับด้วยความต้องการของเด็กที่มีความต้องการพิเศษมีอำนาจในการทำนายเท่ากับ 0.216 ส่วนข้อมูลที่ปรับด้วยดัชนีต้นทุนของครุ และที่ปรับด้วยความต้องการของเด็กที่มีความต้องการพิเศษและดัชนีต้นทุนของครุ มีอำนาจในการทำนายเท่ากับ 0.0031 และ 0.0015 ตามลำดับ

จากข้อค้นพบทั้ง 4 กรณีข้างต้นสรุปได้ว่า การปรับด้วยดัชนีต้นทุนครูส่งผลให้อำนาจการทำนายของค่ามัธยฐานรายได้เฉลี่ยของครัวเรือนและค่ามัธยฐานของอสังหาริมทรัพย์ลดลง เพราะเกิดการทับซ้อนของตัวแปรต่างๆ ในทางตรงกันข้ามการปรับด้วยความต้องการของเด็กที่มีความต้องการพิเศษมีส่วนช่วยเสริมอำนาจการทำนายได้ดีขึ้น เพราะจะไม่มีทับซ้อนของตัวแปรต่างๆ และยังชี้ให้เห็นถึงภารกิจที่โรงเรียนจะต้องดำเนินการอย่างชัดเจนอีกด้วย นอกจากนี้ข้อสรุปเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างรายได้และการใช้จ่ายของโรงเรียน ยังเป็นผลสืบเนื่องจากประเภทของรายได้ของโรงเรียนและประเภทของการปรับที่นำมาใช้

ผลการวิเคราะห์ยังแสดงว่า ค่ามัธยฐานของอสังหาริมทรัพย์ของครัวเรือนมีผลอย่างมากต่อค่าใช้จ่ายของนักเรียนเมื่อไม่รวมข้อมูลของนครนิวยอร์ก แต่ค่ามัธยฐานของรายได้เฉลี่ยของครัวเรือนมีผลอย่างมากเมื่อรวมข้อมูลของนครนิวยอร์ก ความแตกต่างนี้เกิดขึ้นเนื่องจากข้อเท็จจริงที่ว่า บ้านและที่ดินในนครนิวยอร์กมีราคาสูงมาก และราคาดังกล่าวไม่ได้สะท้อนให้เห็นถึงความสามารถในการให้การสนับสนุนทางการเงินแก่สถานศึกษาของประชาชน ในทางตรงกันข้ามประชาชนในนครนิวยอร์กกลับมีรายได้เฉลี่ยที่ค่อนข้างคงที่และไม่มีการขยายตัวมากนัก เมื่อเปรียบเทียบกับเขตการศึกษาอื่น ๆ

กล่าวโดยสรุป ผลการศึกษาเรื่องนี้แสดงให้เห็นว่าผลกระทบที่เกิดขึ้นอย่างหลากหลายนั้น เกิดขึ้นเนื่องจากวิธีการปรับข้อมูลหลายแบบ อีกทั้งขึ้นอยู่กับตัวแปรสภาพทางภูมิศาสตร์ที่อยู่ในชุดข้อมูล วิธีการวัด และประเภทของการวิเคราะห์ หรือกล่าวได้ว่าผลสรุปจากงานวิจัยนี้มิใช่มีเพียงคำตอบเดียว แต่อาจมีได้หลายแบบ นอกจากนี้ในส่วนของការวิเคราะห์ความเสมอภาค ก็มีใช้ว่ามีเพียงทิศทางเดียว แต่อาจจะเป็นได้ทั้งค่าสูงขึ้นหรือลดลงก็ได้ ขึ้นอยู่กับลักษณะการปรับข้อมูล

เพราะฉะนั้นในการพิจารณาว่าจะใช้ตัวแปรใดในการปรับข้อมูล สิ่งหนึ่งที่นักวิจัยควรคำนึงถึงก็คือความจำเป็นหรือเหตุผลของการปรับ รวมถึงอำนาจในการอธิบายหลังจากการปรับด้วยสรุป

บทความนี้ต้องการศึกษาถึงผลกระทบของการปรับต้นทุนค่าใช้จ่ายทางการศึกษาด้วยดัชนีหลาย ๆ แบบ ที่มีต่อการวัดความเสมอภาคในการจัดสรรการเงินเพื่อการศึกษาของเขตการศึกษาต่าง ๆ ในมลรัฐนิวยอร์ก โดยแบ่งการนำเสนอเป็น 3 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นการแจกแจงและกำหนดวิธีการปรับข้อมูล โดยนำเสนอวิธีการปรับไว้ 4 แบบ ได้แก่ การปรับต้นทุนค่าใช้จ่ายโดยการถ่วงน้ำหนักด้วยความต้องการของนักเรียนที่มีความต้องการเป็นพิเศษ (Weight Pupil Model) และดัชนีต้นทุนทางการศึกษา (Cost of Education) ซึ่งได้

พัฒนาขึ้นก่อนการวิจัยนี้จำนวน 3 ตัว คือ ดัชนีเงินเดือนครูโดยเฉลี่ย (Average Teacher Salary index - ATS) ซึ่งพัฒนาโดย Barro ในปี 1992 ดัชนีค่าครองชีพ (Cost of Living - COL) ซึ่งพัฒนาโดย McMahon & Chang ในปี 1991 และดัชนีต้นทุนของครู (Teacher Cost Index - TCI) ซึ่งพัฒนาโดย Chambers & Fowler ในปี 1995 ดัชนีเหล่านี้จะช่วยปรับต้นทุนค่าใช้จ่ายทางการศึกษาของเขตการศึกษาต่าง ๆ ให้มีค่าที่ใกล้เคียงกันทั้งมลรัฐ อย่างไรก็ตาม ผลจากการปรับอาจแตกต่างกันไปบ้าง เนื่องจากในบางพื้นที่และบางภูมิภาค ต้นทุนครูอาจมีคุณลักษณะหรือองค์ประกอบบางอย่างที่มีอิทธิพลมากกว่าตัวแปรที่ใช้ในดัชนีต่าง ๆ ข้างต้น อันเกิดจากความหลากหลายในคุณลักษณะของแต่ละชุมชนท้องถิ่น

ส่วนที่ 2 เป็นการนำเสนอเกี่ยวกับวิธีการวัดความเสมอภาค 4 วิธี ได้แก่ การวัดสัมประสิทธิ์การกระจาย สัมประสิทธิ์จีนี้ ดัชนีแมคคูลน และสัมประสิทธิ์ความชัน

ส่วนที่ 3 เป็นการนำเสนอผลการวิจัยรายกรณีเฉพาะของมลรัฐนิวเจอร์ซีย์ ซึ่งประยุกต์ใช้วิธีการปรับตามความต้องการของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ และดัชนีต้นทุนของครู ก่อนที่จะนำมาวิเคราะห์ความเสมอภาคและวิเคราะห์ผลกระทบของการปรับที่มีต่อสถานการณ์ทางการเงิน

ผลการวิจัย พบว่า การปรับข้อมูลค่าใช้จ่ายต่อหัวจะส่งผลกระทบต่อผลการวิเคราะห์หลายลักษณะ ขึ้นอยู่กับตัวแปรที่มีอยู่ในชุดข้อมูล และชนิดของการวิเคราะห์ สำหรับมลรัฐนิวเจอร์ซีย์ ดัชนีต้นทุนของครูดูเหมือนจะส่งผลกระทบต่อค่าใช้จ่ายนักเรียนมากกว่าการปรับตามความต้องการทางการศึกษาของเด็ก ซึ่งผลการวิเคราะห์ดังกล่าวอาจจะแตกต่างกันไปในมลรัฐอื่นๆ นอกจากนี้ดัชนีแมคคูลนยังให้ผลการวิเคราะห์ที่ค่อนข้างแม่นยำตรงกว่าค่าสัมประสิทธิ์การกระจายและค่าสัมประสิทธิ์จีนี้ ซึ่งผลการวิจัยทำนองนี้อาจไม่ได้เกิดขึ้นบ่อยนัก ขึ้นอยู่กับข้อมูลและวิธีการปรับ

ข้อค้นพบทั้งหมดนี้ แสดงให้เห็นถึงความไวของการวิเคราะห์ความเสมอภาค รวมถึงผลกระทบต่อหลากหลายและความเชื่อถือได้ของตัวปรับแบบต่าง ๆ ที่มีต่อค่าใช้จ่ายของนักเรียนด้วยเหตุนี้ นักวิจัยจะต้องคำนึงถึงอำนาจการอธิบายของตัวปรับเหล่านั้น และจะต้องนำวิธีการวิเคราะห์ความเสมอภาคมาใช้ด้วยความระมัดระวังด้วย

ตารางที่ 1 การเปรียบเทียบผลการวัดความเสมอภาค Type I : การวิเคราะห์ข้อมูลของมลรัฐนิวยอร์ก

	ส.ป.ส. การกระจาย	ส.ป.ส. จีนี	ดัชนี แมคลูน
กลุ่มข้อมูลที่ไม่รวมนครนิวยอร์ก			
1. ข้อมูลเดิมที่ไม่มีการปรับใดๆ	0.2398	0.1265	0.8878
2. ข้อมูลที่ปรับด้วยความต้องการพิเศษของเด็ก	0.2353	0.1227	0.8991
3. ข้อมูลที่ปรับด้วยดัชนีต้นทุนของครู	0.1980	0.1017	0.8859
4. ข้อมูลที่ปรับด้วยความต้องการพิเศษของเด็ก และดัชนีต้นทุนของครู	0.1296	0.0974	0.8947
กลุ่มข้อมูลที่รวมนครนิวยอร์ก			
1. ข้อมูลเดิมที่ไม่มีการปรับใดๆ	0.2096	0.0983	0.9292
2. ข้อมูลที่ปรับด้วยความต้องการพิเศษของเด็ก	0.2093	0.0966	0.9252
3. ข้อมูลที่ปรับด้วยดัชนีต้นทุนของครู	0.2404	0.1240	0.7978
4. ข้อมูลที่ปรับด้วยความต้องการพิเศษของเด็ก และดัชนีต้นทุนของครู	0.2421	0.1256	0.7966

แหล่งที่มา : จากข้อมูล Common Core Data ที่รวบรวมโดย National Center for Education Statistics โดยเลือกวิเคราะห์เฉพาะข้อมูลของมลรัฐนิวยอร์ก

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบผลการวัดความเสมอภาค Type II : ค่ามัธยฐานของรายได้ครัวเรือน

	ส.ป.ส. ความชัน	ความคลาด เคลื่อนมาตรฐาน	R - square
กลุ่มข้อมูลที่ไม่รวมนครนิวยอร์ก			
1. ข้อมูลเดิมที่ไม่มีการปรับใดๆ	0.0848	0.0045*	0.3386
2. ข้อมูลที่ปรับด้วยความต้องการพิเศษของเด็ก	0.0770*	0.0036	0.0948
3. ข้อมูลที่ปรับด้วยดัชนีต้นทุนของครู	0.0480	0.0039*	0.1793
4. ข้อมูลที่ปรับด้วยความต้องการพิเศษของเด็ก และดัชนีต้นทุนของครู	0.0450	0.0032*	0.2266
กลุ่มข้อมูลที่รวมนครนิวยอร์ก			
1. ข้อมูลเดิมที่ไม่มีการปรับใดๆ	0.0899	0.0043*	0.3908
2. ข้อมูลที่ปรับด้วยความต้องการพิเศษของเด็ก	0.0623	0.0034*	0.4509
3. ข้อมูลที่ปรับด้วยดัชนีต้นทุนของครู	0.0759	0.0047*	0.2748
4. ข้อมูลที่ปรับด้วยความต้องการพิเศษของเด็ก และดัชนีต้นทุนของครู	0.0696	0.0039*	0.3121

แหล่งที่มา : จากข้อมูล Common Core Data ที่รวบรวมโดย National Center for Education
Statistics โดยเลือกวิเคราะห์เฉพาะข้อมูลของมลรัฐนิวยอร์ก

หมายเหตุ * มีนัยสำคัญที่ $p=0.001$

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบผลการวัดความเสมอภาค Type II : ค่ามัธยฐานของอสังหาริมทรัพย์
ของครัวเรือน

	ส.ป.ส. ความชัน	ความคลาด เคลื่อนมาตรฐาน	R - square
กลุ่มข้อมูลที่ไม่รวมนครนิวยอร์ก			
1. ข้อมูลเดิมที่ไม่มีการปรับใดๆ	0.0188	0.0007*	0.4895
2. ข้อมูลที่ปรับด้วยความต้องการพิเศษของเด็ก	0.0164	0.0006*	0.5278
3. ข้อมูลที่ปรับด้วยดัชนีต้นทุนของครู	0.0110	0.0006*	0.2853
4. ข้อมูลที่ปรับด้วยความต้องการพิเศษของเด็ก และดัชนีต้นทุนของครู	0.0098	0.0005	0.3175
กลุ่มข้อมูลที่รวมนครนิวยอร์ก			
1. ข้อมูลเดิมที่ไม่มีการปรับใดๆ	0.0118	0.0009*	0.2161
2. ข้อมูลที่ปรับด้วยความต้องการพิเศษของเด็ก	0.0100	0.0007*	0.2161
3. ข้อมูลที่ปรับด้วยดัชนีต้นทุนของครู	0.0014	0.0010	0.0031
4. ข้อมูลที่ปรับด้วยความต้องการพิเศษของเด็ก และดัชนีต้นทุนของครู	0.0012	0.0008	0.0015

แหล่งที่มา : จากข้อมูล Common Core Data ที่รวบรวมโดย National Center for Education
Statistics โดยเลือกวิเคราะห์เฉพาะข้อมูลของมลรัฐนิวยอร์ก

หมายเหตุ * มีนัยสำคัญที่ $p=0.001$